

Izjava vsak dan zjutraj, tudi ob nedeljah, in praznikih. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega 20, I. nadst. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nepraktirana pisma ne so sprejemljiva, rokopsli se ne vratajo. Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastniki konsorcij lista "Edinost". — Tisk listarne "Edinost". — Telefonski uredništvo v upravi Štev. 11-57. — Naročna znaša: Za celo leto K 40—, pol leta K 20—, tri mesece K 10—, za nedeljsko izdajo za celo leto K 8—, pol leta K 4—. Posamezna številka v Trstu in okolici: 10 vinjarjev.

EDINOST

ZVEZNA ARMADNA POROČILA.

AVSTRIJSKO.

DUNAJ, 19. (Kor.) Uradno sejavila: Italijansko bojišče. — Na številnih točkah gorsk fronte zelo živahnio poizvedovalno delovanje.

Balkansko bojišče. — Pred nasičnimi črtami ob zapadni Moravi so zvezne čete zopet v deloki s sovražnikom. Severno Aleksircu so bili srbski napadi odbiti. Dalje vzhodno so uspešno akcije napadnih čet privede več ujetnikov.

Načelnik generalnega štaba.

NEMŠKO.

BEROLIN, 19. (Kor.) Veliki glavni stan javila:

Zapadno bojišče. — Med Bruggom in Lysom smo odbili sovražne napade. Severovzhodno Courtrai smo pogiali oddelki sovražnika, ki so se držali od zadnjih bojev na vzhodnem bregu Lysa, zoper nazaj čez reko. Jugozapadno Courtrai so bili poizkušani prekoracna reke izjalovjeni. Vzhodno Lilla in Douaija je sledil sovražnik včeraj do čete Ascq-Templeuve-Flessnes-Marquette. Med Le Cateaujem in Oiso so se nadaljevali srditi napadi sovražnika. Jugovzhodno Le Cateau je prodrl do Bazuela, v gozdu Andignya do južnega dela Wassignya. Na ostali široki napadali fronti se je izjaloval naval sovražnika v naših predstrelnih črtah, ali pa pred njimi. Bazuel je bil s protinapadom zopet zavzet. Pri Aisonville in južno odstop bojujoče se čete so odbile tudi včeraj vse napade sovražnika. V večernih in ponočnih urah smo oddalili tu lastne čete od sovražnika.

Ob Oisu so se vri Orignyju in severno od tod novi napadi nasprotnika izjalovili. Ob Aisni je sovražnik nadaljeval svoje napade pri Oliziju in Grandpreju in jih razširil preko Hutierra proti severu do Vilicja in Vandja. Pri Falaisu so je ustali na vzhodnem bregu Aisne. Njegovi poizkusi, da bi pod zaščito močnega ognja na višinah vzhodne Aisne prodri dalje, so bili izjalovjeni s protisunkom. Med Olizylem in Grandprejem so se novi napadi francoskih v ameriških divizijskih izjalovili pred nasičnimi črtami. Na obeh straneh Moze manjši potni boji, sicer mirno.

BEROLIN, 19. (Kor.) Večerno poročilo:

V Flandriji in na bojišču med Lo Cateaujem in Oiso mire dom. Severno Laona so se sovražni napadi izjalovili. Severovzhodno Vouziersa so se oddelki sovražnika ustali na vzhodnem bregu Moze. Ob Mozi nič novega.

Prvi generalni kvartermoister pl. Ludendorff.

TURŠKO.

CARIGRAD, 19. (Kor.) Na vseh frontah voda mire.

SOVRAŽNA URADNA POROČILA.

Italijansko uradno poročilo.

18. okt.: V dolini Daone so alpski lovci napadli dve sovražni predstari in ju premagali. 24 mož je bilo mrtvih. Na Sisemu so vdrl francoski oddelki v sovražne jarke, ujeli 32 mož in uplenili eno strojnico. V Albanij se umika sovražnik proti Ismajlu. Osvobojenih je bilo par sto italijanskih ujetnikov. V sredini, severno Ferre, so albanske tolpe pot in prizadejale sovražnim zadnjim oddelkom velike izgube.

Francosko uradno poročilo.

18. okt. pop.: Na desnem bregu Oise so je omejili sovražnik na srdito topovsko obrambo. Med Oiso in Berrom se je nadaljeval pritisk zadnjih dni in je prisili sovražnika k novemu umiku. Francoski so zasedovali sovražnika in zasedli Anglourt. Zapadno Grandpreja so se nadaljevali boji s skrajno srditostjo in se razstrelili danes zjutraj do višin Vouzieres. Francozi so prekoračili v tem ozemlju Aisno.

Balkansko bojišče, 16. okt.: Prodiranje zavezničkih čet v Stari Srbiji se je do 15. oktobra zmanjšalo. Severovzhodno in vzhodno Niša so dosegli Katun, ob cesti iz Piroti v Kulačevac pa Krajevac. Dalje zapadno so dosegli francosko-grški oddelki Kursumije in Novipazar, od koder je pobegnil sovražnik z vso naglico proti črnogorski meji. Od četake podpoljan francoski konjenički oddelki le napadel avstro-ogrski kolone in spremne čete, ki so se umikale iz Mitrovice proti zapadu in jih zajel in uplenil nad 3000 vozov in veliko množino materiala. Nekti oddelki je vdril 13. t. m. v Peč in ujel tam 600 mož in 25 četnikov in uplenil znatne zaloge žita.

17. okt. zvečer: Francoske čete, ki operirajo skupno z angleško-belgijskimi četami, so klub življenemu odporu Nemcem zavzeli Pitthem, Meusebeke in Wynchene. Dan poprej so se udeležile silnjaka prodiranja na flanderski fronti in so zavezeli Hooglede, Routs, Lichtervelde in vrsto vas. V ozemlju Oise so francoske čete med Andignyjem in reko ves dan srdito napadale. Izvojale so znotra napredke in zavezeli po hudem boju Petit Verly in Marchevesnes in dosegle severni del Grougisca in Aisonville. Na levem bregu Oise so zavezeli Francozi Mont d'Origny; našteti 1200 ujetnikov. Med Aisno in Mozo se vrše zaveznički Grandprej boji; nemški čete so izvrzle ardit protinapade. Francozi so severno Olizya zopet napredovali.

18. okt. pop.: Napadi Francozov in Belgijcev od 14. t. m. dalje so imeli popolni uspeh. Premagani sovražnik se umika na vsei flanderski fronti, zasedovan krepko po zavezničkih čet. Na levem krilu so Belgiji na zasedovanju prekoračili Ysero; naša pehotna je zasedla Ostende. Popoldne smo dosegli črto Oudenbour-Zedelgem-Ruddervoorde. Beliščka konjenica je pri zasedovanju zadnjih oddelkov sovražnika dosegla zunanje dele Brugga. Sovražne kolone so se po topovskem obstrelovovanju umaknile v Eeclo. V sredini so napredovali Francozi preko Svevezeela in Pitthem. Zavezeli so Wynchene in zunano mejo Thielta. V

južni smeri so dosegli Belgiji Lys do Harleka. Med osvobojenim prebivalstvom vladala neopisno veselje.

Belgijsko uradno poročilo.

18. okt.: Angleži in Belgici so pričeli zjutraj prodirati iznova. Belgici so dosegli splošno črto Ostende-Oudenbour-Zedelgem-Varesenque-Sentaunrise-St. Mihael. Boji proti vzhodu se je sovražnik srditi branil. Po ludih bojih smo dosegli vzhodni del Kostkampa in Ringebke in zavezli Ostrose in ujeli 200 mož. Pri prodiranju proti Bruggu je ujela konjenica 300 mož.

Angleško uradno poročilo.

18. okt. pop.: Naše čete so prekoračile prekope Sence na široki fronti in se nahajajo na obeh straneh ceste Douai-Denain. Severovzhodno Lilla se približuje naše čete Toucoingu na milje.

Ameriško uradno poročilo.

18. okt.: Zapadno Moze se je nadaljevalo naše prodiranje. Zasedli smo vas in gozd Bantheville in severni del gozda Lögase. Zapadno Grandpreja smo zavezli po srditem boju selo Telme. Ameriške čete so se včeraj udeležile angleških napadov južno Le Cateauja, prebile čete sovražnika do globine 2 milij in zavezli vasi Molain, St. Martin in Rivièreter in Parte de Quise.

DOGODKI NA MORJU.

BEROLIN, 19. (Kor.) V vodovu krog Anglike je bilo potopljenih 24.000 ton.

NEMŠKI ODGOVOR ŽE SESTAVLJEN.

DUNAJ, 19. (Kor.) Besedilo nemškega odgovora na nolo predsednika Wilsona je sedaj končno sestavljen. Nota bo sporočena danes popoldne zunanjemu odseku zveznega sveta in načelniku zborniških strank.

BEROLIN, 19. (Izv.) Domneva se, da bo odgovor Nemčije na zadnjo Wilsonovo nota objavljen šele v tork, ko se zopet sesiane rajhstaj.

BEROLIN, 19. (Izv.) »Vossische Zeitung« poroča, da je med Avstrijo in Wilsonom v gotovem oziru že dosežen sporazum. Wilson hoče za vsako ceno preprečiti, da bi se nemški pokrajine Avstrije priklipile Nemčiji. To poročilo je vzbudilo po vsej Nemčiji veliko senzacijo. Vsesemški listi menijo, da je poseben inir mož, da bi se izjavil s proti Wilsonu.

Lord Milner o potrebi uničenja nemškega militarizma.

LONDON, 18. (Kor.) Vojni minister lord Milner je izjavil v nekem intervjui: Edini cilj je, da se uniči pruski militarizem. Nevarno je, da se pozabi važnost tega cilja s tem, da se postavlja v ospredje druge zahteve, ki bi se po uničenju militarizma izpolnile z lahko. Popolne reforme v Nemčiji ne smemo smatrati za prevaro. Nemčija ni nikak boljševski kaos. Politika zaveznikov zahteva vojaško zmago, da se prisili Nemčija k brez pogolj predajo ali pa premirju, čigar pogoji bi uničili pruski militarizem.

NOVÝ TURŠKI KABINET.

CARIGRAD, 18. (Kor.) Kabinet je sedaj sestavljen. Vodil velik vezir in vojni minister je Izet paša, zunanji minister Rifaat paša.

CARIGRAD, 18. (Kor.) V tork se je vršila slovenska investitura novega velikega vezirja. V rescriptu na velikega vezirja izraža sultán nado, da bo veliki vezir zastavil svoje stote za to, da dovedejo zapričiti diplomatski koraki do dobrega uspeha in da bo ukrenil vse, da zajamči gospodstvo božje in človeške pravice, vzpostavi varnost in zasigura prebivalstvu mir.

OGRSKO ZBORNICA.

Deklaracija ogrskih Slovakov.

BUDIMPEŠTA, 19. (Kor.) Na današnji seji je posl. Juriga (Slovak) izjavil, da je prišla ura svobode. Moral se ne smo več pripravili s pravico. Govornik je pozdravil od kralja priporočeno samodoločevalno pravico narodov in predlagal imenom slovaškega Narodnega Sveta (KSC: Kje pa je? Ali sploh obstaja?) resolucijo, ki zahteva samodoločevalno pravico za slovaški narod, ki bi moral imeti v ogrski zbornici 40, ne pa enega zastopnika. Resolucija pravi dalje: Narodni Svet slovaškega naroda ugotavlja kot politični organ slovaškega naroda, da je svetovna vojna odvila s slovaškega naroda ono kajne, ki so mu od bitke pri Bronislavi I. 101 preprečevali vstajenje. Slovaški narod zahteva, da bo na mirovni konferenci zastopan po lastnem zastopniku in odklanja vsak tudi vpliv na njegove stvari na mirovem Kongresu. Resolucija je sestavljena v tako pesniški obliki, ki ga je razumeval, kralju Karlu. Zbornica je presestavljanje slovaških citatov poslušala načrtno in poslana na mirovni Kongres.

19. okt.: Vladična uradna poročilo.

19. okt.:

ODLUKA.

Socijaldemokratska Stranka Hrvatske i Slovenske, Socijaldemokratska Stranka Bosne i Hercegovine, Jugoslovanska Socijaldemokratska Stranka i predstavnici socijalista iz Dalmacije i Štora socijaldemokrata iz južne Ugarske, pristupajući zajedničkom radu jugoslovenskih socijalističkih stranaka i želeći što je za sad prijeđeno zadnjelo istupanje sa balkanskim socialističkim strankama na jugoslovenskoj socijalističkoj konferenciji u Zagrebu 4. oktobra 1918 odlučuju:

O zadržljeni deželi.

Prete Pr. pl. Šutke.

IV.

Kako bomo znagnati svoje upravne sroške?

Ze v uvođenju člana sem zahteval poleg moderne, točne uprave tudi »cenzeno«. Ali mi apravi je, kakor z blagom. Kar je dobrega blaga, vsaj obitajoči ni po ceni. Dobra uprava stane denar, vasi na všeck mora biti draga. In na všeck začilcem svojim rojakom: »Varujte se pre slabu plančnega uradnika! Nič ni nevarnejšega in pogubnejšega za narod, nego stradažno uradništvo. Jasno to vidimo dandanes, ko sta neznašna draginja in totalni polom naše valute uradnika strogomljivila in priznalo njegove državne veljavje dolj med bedni proletarijat. Ne varujmo se! Kako pač moramo terjeti od njega, da vrši svoje uradne dolžnosti moral potrositi lep kapital ter je svoje s trudom in obilnim žrtvami pridobijeno znanje udinjal državi proti primerni odškodnosti, kako moramo trjati od njega, da vrši svoje uradne dolžnosti strogo nepristransko in poživovalno tudi teďi se, ko sam glad tripi in z njim vred njegova obitelj, ko bodo kmalu sam razčapili obok hodil ter si zastop glavo beli, češ kako prekršim dobrobitno obliko svojih žen in dobre devilje svojim otročičem? Toliko idealizira ni več na svetu. Star latinski izrek se glasi: »Pauperius semper mercatrix, po domaće: »Revčina je zmral vlačnica.« Toda je skoraj nadčloveško, ako bi stradažni uradnik navlžil vsem skusiljavam vedno ta z isto sveto nepristransno in momčalitočno točnostju vršiti poverjeni mu upravni posel!«

All mi pa še očitno protislovje, da v eni sapi žalostevam cenenou opravo in dobro plančnega uradnika? Skupšam dokazati, da se obote da strijelati, in kaj lepo bi bilo, ako bi baš v Jugoslaviji praktično obistili se ta poskus. Seveda prva podstava je, da se ne ravnamo po zgledih sedanja avstrijske uprave, katera je že v zlati mirovni dobi z velikansko svojo uradniško armado in nered spravila svoje finance, obenem pa vsele okornosti upravnega ustroja stalno zavirala in preprečila gospodarski razvoj svojega prebivalstva.

Pri avstrijski upravi, izvzemši sodno stroko vsi večinoma, opažamo pred vsem silno potrato akademico izobraženih člomovskih sil, katere morajo naravno biti najdražje. Vzemimo u. pr. uradno gospod grof Tisza razljutil na predstavitev bosensko-hercegovskega prebivalstva, ki je rekel: »Morda, da mi propademo, ali poprej nego se to zgodi, bomo imeli še 24 ur časa, da vas (to je: jugoslovanski narod) uničimo!« Da je gospod grof resno mislil, to nam potrja zanesljiva informacija, ki smo jo dobili: da namreč Wekerle odpotuje danes na Dunaj, kjer v zadnjem predložil načrt za rešenje jugoslovanskega vprašanja. In to: z odstopom bana Mihalčevića, razljutom hrvatskega sabora in uvedbo temisarijata s iranskovci! Istočasno bi se vez za talce najuglednejši politiki v Hrvatski, ki bi bili odgovorni za mir v deželi! — Na prvi mah bi se zdejša ta vest uemožnila, ali, ako pogledamo za štiri leta nazaj, bomo videli, da je pri nas možno tudi to vključi sprejem Wilsonovih točk in načela. Gospod Wekerle vidi menda: da — propada. In tako hoče porabiti zadnjih 24 ur! Da li Dunaj odobri njegove predloge, to bomo videli. Bilo kakor bilo: namreč dvoma ni, da bodo povzročili eventualnih ponovnih žrtev morali osebno odgovarjati zanje, kakor se tudi nadejamo, da tudi dosedanjih krivci ne ostanejo nekaznovani. Osveč sicer ne bo, ali pravčnost bo znal naš narod zahtevati in doseči. Sicer pa se naš narod, četudi izmučen, ne bo žrtve. Dovoli jih je že depriješi, ali pripravljen je tudi za nadaljnje, uverjen: da brez žrtev ni svobode. — Kavalcija se je te dni (kakor ste že javili) slednjič odločila, da podbana Kriškovića slednjič izključi iz svoje srede, človeka, ki ni nikdar spadal vanjo, ki pa ga je svojedobno moral prebaviti, imajoč pred očmi višje narodnu interes. Da pa ta starci nadžarom vključi temu se ne odhaja, to treba z gotovostjo prispisati emenjemu Wekerlovim načrtom, ki naj bi jih — z drugim — izvedel tudi Krišković. — Mnogim nesrečam, ki so zadele naš narod in tej vojni, se je pridružila še ena: Španjska influenca, ki — na žalost — tudi tu zavzemje grožljive dimenzije in zahiteva mnogo žrtev. Tako je danes došla iz Karlovca pretresljiva vest, da je tam podlegel tež bolezni obče sploštanju in priljubljeni javni beležnik Mame Budisavčević, brat dira Srgiana. Dr. Srgjan Budisavčević in njegova ugledna rodinka moreta biti utvorenja, da njih žalost del ves naš narod, ki mu je danes, ko mu je treba tako častitih in poštenih nov, zepet eden odvzet. Mani Budisavčeviću: vječnaja pamij! — Jugoslov.

Pomisliš je pa še nekaj drugega. Dandanes v Avstriji menda niti najvesnješ budgetni kritik niti pribljuje ne more izračunati, koliko stane celotna avstrijska uprava. Paž lahko požive tudi državni računski zaključek, koliko znaša potrebuščina za državne urade. Ali to niti z delka ni vse Uprava naših javnih poslov poverjena je v starji Avstriji poleg državnih organov še nebrojnim drugim uradnikom in funkcionarjem, kateri vse zajemajo iz javnih blagatin. Skupšam teh stroškov natančno ugotoviti vsele razpršenosti dotičnih plačilnih mest dandanes absolutno ni mogoče. Ali baš, ker se poleg državnega upravnega organizma ter vzdredno z njim se nahaja in pregiba tako komplikirani aparati takozvane avtonome uprave, izhaja od tod kompetenčni vzroki, nebre, nepotrebni pisariji in polzvezdi, kar bi vse se dalo prihraniti po nasvetovani skupni in celotni upravi.

In te nekaj! Posebna nedostojnost opaža se v avstrijskem upravnem organizmu in ta izvira iz načina razdeljene odgovornosti posameznih državnih funkcionarjev. Krstili so to spako »ministerijalni sistemi«. V vsakem uradu nosi vse odgovornost dotični predstojnik, celo za stvari, s katerimi nima nesčesar opraviti, o katerih čestokrat niti ne razume. Dokaj je uradnih strok, katere so zgolj formalno prislonjene na kurak ud. n. pr. davčni referat na okrajno glavarstvo, finančna uprava na deželno vlado. Razmerje je pravzaprav zgoj navedno, ali vendar na zgoraj in na zmanjševanje odgovorenje tudi za vse te agende šef političnega urada. Kolikorkrat obleži stroškovno že povsem rešeni akt na pisali mizi ali v mizici pristojnega »viježja«, kateri mora podpis svoj postaviti pod dotično rešitev! Skodljiv pa je ta sistem nezdrave pretirane centralizacije zlasti radi tega, ker se po njem kar v kafi zatrežiči odgovornosti v avstrijskem uradniku. Samostojnosti mu manjka; tudi v slučaju, ko njega zadene stvarne odgovornosti, tuhi pristriči birokrat, kako bi se je iznebil in sila vesel je, ako se mu posreči, odvaliti to breme na »višje inštitucije!« Vsaj upati smemo, da ne bomo prenesli upravnih teh razvodov in nerodnosti v pisarnice bodoče samostojne Jugoslavije. Potem bode naši

svešči zadajka socijalističkih partija, n malim i potlačenim narodnim obvezuju se da će u našu surbljiju opasne iluzije o jednoj ili drugoj imperijalističkoj koaliciji, da će voditi najenergičniju borbu protiv sovjetskog slijanja mrtvju megju nacijama sa strane jugoslovenske buržauzije, da će surbljati njeni namire, koje bi bile na Štora prava drugih nacija ili za partikularizmom i međusobnim trvremenjem na Balkanu i Slovenskom Jugu.

Vodeći svaku klasu borbu u svom narodu, jugoslovenske socijaldemokratske partie bore se za interese proletarijata, umnožavajući revolucionarne snage i podižu jedan stup proletarske Internacionale, od čije snage one očekuju oslobodjenje nacija. Borba proletarske Internacionale, koja ima suprostavljena i koju će odlično suprostaviti imperialistički načeljelj nacija, bice prvi čin velike drame oslobodjenja proletarijata i Sovjetičnosti od porotki načeljelja i ratova. Zato jugoslo-

venske socijaldemokratske partie, prispevajoče se le primerno in točno, temveč tudi enačno anglo domaćini!

Nedelo, po katerem se zavrsi te srpske, poslovne Jugoslovenske storitevne, da se očopi u socijalističkih poslovnih, Jugoslovenska Socijaldemokratska Stranka i predstavnici socijalista iz Dalmacije i Štora socijaldemokrata iz južne Ugarske, pristupajući zajedničkom radu jugoslovenskih socijalističkih stranaka i želeći što je za sad prijeđeno zadnjelo istupanje sa balkanskim socialističkim strankama na jugoslovenskoj socijalističkoj konferenciji u Zagrebu 4. oktobra 1918 odlučuju:

5.

Kako bomo znagnati svoje upravne sroške?

Ze v uvođenju člana sem zahteval poleg moderne, točne uprave tudi »cenzeno«. Ali mi apravi je, kakor z blagom. Kar je dobrega blaga, vsaj obitajoči ni po ceni. Dobra uprava stane denar, vasi na všeck mora biti draga. In na všeck začilcem svojim rojakom: »Varujte se pre slabu plančnega uradnika! Nič ni nevarnejšega in pogubnejšega za narod, nego stradažno uradništvo. Jasno to vidimo dandanes, ko sta neznašna draginja in totalni polom naše valute uradnika strogomljivila in priznalo njegove državne veljavje dolj med bedni proletarijat. Ne varujmo se! Kako pač moramo terjeti od njega, da vrši svoje uradne dolžnosti moral potrositi lep kapital ter je svoje s trudom in obilnim žrtvami pridobijeno znanje udinjal državi proti primerni odškodnosti, kako moramo trjati od njega, da vrši svoje uradne dolžnosti strogo nepristransko in poživovalno tudi teďi se, ko sam glad tripi in z njim vred njegova obitelj, ko bodo kmalu sam razčapili obok hodil ter si zastop glavo beli, češ kako prekršim dobrobitno obliko svojih žen in dobre devilje svojim otročičem? Toliko idealizira ni več na svetu. Star latinski izrek se glasi: »Pauperius semper mercatrix, po domaće: »Revčina je zmral vlačnica.« Toda je skoraj nadčloveško, ako bi stradažni uradnik navlžil vsem skusiljavam vedno ta z isto sveto nepristransno in momčalitočno točnostju vršiti poverjeni mu upravni posel!«

Tako danes si predstavljam upravo slovenske skupine naše jugoslovenske samostojnosti. Namesto ne segamo datje, ne grem preko Sotle in Kopel! Nai si brate Hrvatje in Srbi uvedo svojo upravo po svojih lastnih potrebah, željah in tradicijah, da tako bomo skrneli, nemoteni eden od druga. Celokupna državnost nas bode zdržala, to pa tem tesneje, čim bolj bode uprava naša prežeta vekovitih načel hudske samoodločbe in svobode zlate!

Razne politične vesti.

Zadnji poskus Wekerla, naperjen proti Hrvatski! Naš zagrebški dopisnik nam piše dne 16. oktobra: »Ko se je nedavno gospod grof Tisza razljutil na predstavitev bosensko-hercegovskega prebivalstva, jasno je rekel: »Morda, da mi propademo, ali poprej nego se to zgodi, bomo imeli še 24 ur časa, da vas (to je: jugoslovanski narod) uničimo!« Da je gospod grof resno mislil, to nam potrja zanesljiva informacija, ki smo jo dobili: da namreč Wekerle odpotuje danes na Dunaj, kjer v zadnjem predložil načrt za rešenje jugoslovanskega vprašanja. In to: z odstopom bana Mihalčevića, razljutom hrvatskega sabora in uvedbo temisarijata s iranskovci! Istočasno bi se vez za talce najuglednejši politiki v Hrvatski, ki bi bili odgovorni za mir v deželi! — Na prvi mah bi se zdejša ta vest uemožnila, ali, ako pogledamo za štiri leta nazaj, bomo videli,

da je pri nas možno tudi to vključi sprejem Wilsonovih točk in načela. Gospod Wekerle vidi menda: da — propada. In tako hoče porabiti zadnjih 24 ur! Da li Dunaj odobri njegove predloge, to bomo videli. Bilo kakor bilo: namreč dvoma ni, da bodo povzročili eventualnih ponovnih žrtev morali osebno odgovarjati zanje, kakor se tudi nadejamo, da tudi dosedanjih krivci ne ostanejo nekaznovani. Osveč sicer ne bo, ali pravčnost bo znal naš narod zahtevati in doseči. Sicer pa se naš narod, četudi izmučen, ne bo žrtve. Dovoli jih je že depriješi, ali pripravljen je tudi za nadaljnje, uverjen: da brez žrtev ni svobode. — Kavalcija se je te dni (kakor ste že javili) slednjič odločila, da podbana Kriškovića slednjič izključi iz svoje srede, človeka, ki ni nikdar spadal vanjo, ki pa ga je svojedobno moral prebaviti, imajoč pred očmi višje narodnu interes. Da pa ta starci nadžarom vključi temu se ne odhaja, to treba z gotovostjo prispisati emenjemu Wekerlovim načrtom, ki naj bi jih — z drugim — izvedel tudi Krišković. — Mnogim nesrečam, ki so zadele naš narod in tej vojni, se je pridružila še ena: Španjska influenca, ki — na žalost — tudi tu zavzemje grožljive dimenzije in zahiteva mnogo žrtev. Tako je danes došla iz Karlovca pretresljiva vest, da je tam podlegel tež bolezni obče sploštanju in priljubljeni javni beležnik Mame Budisavčević, brat dira Srgiana. Dr. Srgjan Budisavčević in njegova ugledna rodinka moreta biti utvorenja, da njih žalost del ves naš narod, ki mu je danes, ko mu je treba tako častitih in poštenih nov, zepet eden odvzet. Mani Budisavčeviću: vječnaja pamij! — Jugoslov.

Pomisliš je pa še nekaj drugega. Dandanes v Avstriji menda niti najvesnješ budgetni kritik niti pribljuje ne more izračunati, koliko stane celotna avstrijska uprava. Paž lahko požive tudi državni računski zaključek, koliko znaša potrebuščina za državne urade. Ali to niti z delka ni vse Uprava naših javnih poslov poverjena je v starji Avstriji poleg državnih organov še nebrojnim drugim uradnikom in funkcionarjem, kateri vse zajemajo iz javnih blagatin. Skupšam teh stroškov natančno ugotoviti vsele razpršenosti dotičnih plačilnih mest dandanes absolutno ni mogoče. Ali baš, ker se poleg državnega upravnega organizma ter vzdredno z njim se nahaja in pregiba tako komplikirani aparati takozvane avtonome uprave, izhaja od tod kompetenčni vzroki, nebre, nepotrebni pisariji in polzvezdi, kar bi vse se dalo prihraniti po nasvetovani skupni in celotni upravi.

In te nekaj! Posebna nedostojnost opaža se v avstrijskem upravnem organizmu in ta izvira iz načina razdeljene odgovornosti posameznih državnih funkcionarjev. Krstili so to spako »ministerijalni sistemi«. V vsakem uradu nosi vse odgovornost dotični predstojnik, celo za stvari, s katerimi nima nesčesar opraviti, o katerih čestokrat niti ne razume. Dokaj je uradnih strok, katere so zgolj formalno prislonjene na kurak ud. n. pr. davčni referat na okrajno glavarstvo, finančna uprava na deželno vlado. Razmerje je pravzaprav zgoj navedno, ali vendar na zgoraj in na zmanjševanje odgovorenje tudi za vse te agende šef političnega urada. Kolikorkrat obleži stroškovno že povsem rešeni akt na pisali mizi ali v mizici pristojnega »viježja«, kateri mora podpis svoj postaviti pod dotično rešitev! Skodljiv pa je ta sistem nezdrave pretirane centralizacije zlasti radi tega, ker se po njem kar v kafi zatrežiči odgovornosti v avstrijskem uradniku. Samostojnosti mu manjka; tudi v slučaju, ko njega zadene stvarne odgovornosti, tuhi pristriči birokrat, kako bi se je iznebil in sila vesel je, ako se mu posreči, odvaliti to breme na »višje inštitucije!« Vsaj upati smemo, da ne bomo prenesli upravnih teh razvodov in nerodnosti v pisarnice bodoče samostojne Jugoslavije. Potem bode naši

manjše pripombe. Kako se more neki zdejšnji gettiare il več dell'oblio sui nomi di questi due italiani, come gli sloveni di Montebello e i tre slovenski pismeni jerei mordia le nekoliko let mlađi od nemškega, da so si Slovenci in Hrvati bliži kot pa Bavarci in Saksonci, da je Slovenec najstarejše ime za ves narod, ki je bival od Tirovem pa tja dol to Sotu in Carigradu. Zakaj »Tagespost« že prej ni odprala slovanškim učenjakom svojih predavali, morda bi se bilo sedaj lažje pogajati z nimi. Danes je stvar pač že nekoliko prepozna.

Finski prestol. Iz Helsingforsa se poroča: Prince Friderik Karel Hesenski je podal izjava, da pod nobenim pogojevem ne zasede takoj finskega prestola. O zasedanju prestola bi moglo biti govorila še po petih dveletih. — Sedaj je menda grozilje prekislo.

Konec nemškega militarizma. Voditelji nemške napredne ljudske stranke, Gotthein, objavlja v »Berliner Tageblatt« članek, v katerem meni, da Wilson ne zahteva toliko odstopa nemškega cesarja, kolikor odstranitev vojaške postranske vlade, ki ima svoj sedež v večikem generalnem štabu, ki ni podrejen ne razodilku, ne državnemu kancelarju, in tudi ni odgovoren.

Nemški odgovor Wilsonu. Iz Berolina se poroča, da ima načrt nemške note v odgovor Wilsonu načrtovanem vodnikom: 1. Početna podvodenja vojna se ustavi. 2. V vprašanju takojmenovanem opaščevanju se pokaže Wilsonu izredno naprotivstvo. Vojaški ukrepi na uniku se vrnejo na najpotrenejšje, poslopija in vse druge uravne in z njimi povezane vladavine. 3. Nota se sklicuje na že izvršene izprenembe in onc, ki se še izvrši in ki dokazuje popolno odstranitev vojaških vzkrovov. 4. Wilson se naproša, da naznani ves obseg nasprotniškega programa vojnih ciljev, da se bo Nemčija, spoznavši vse pogoje, mogla odločiti.

Troppu tardi! e troppo presto!

Se noi esaminiamo attentamente l'attuale ministero che dirige la nave avaria dello Stato — oggi più che mai sbraitata dai marosi sollevati dalla volontà dei popoli della Monarchia e dal vento democratico di Poente — e quanti altri ministeri si son susseguiti in tempi procellosi; se li consideriamo uno a uno, come un fatto continuo, e se raffrontiamo insieme le parole, gli atti, tutta insomma l'opera di governo che pretese in Austria accompagnare e dirigere il movimento dei tempi intimamente legati ai desideri, alle speranze e ai sacrifici dei popoli, acquisteremo la certezza della inettitudine degli uomini man mano assunti in questi ministeri. Non accusiamo qui la loro insufficienza intellettuale, ma la morale incapacità di sentire i segni dei tempi e precederli con

bote 26. oktobra. Izkazati se je izkaznico za nakup kralja.

IZKAZNICE ZA GOVEDINO.

Tekom tega tedna se razdele izkaznice št. 60 za govedino in za neimovite sloje tudi izkaznice št. 60 tudi z redko brto.

PEDILNA MOKA ZA STARCE, BOLNICE IN OTROKE.

en zavoj redilne moke ½ kg, po K 1'40 zavoj. Tekom tega tedna se prečiščajo št. V. rumenih in štev. II. sivih izkaznic, včasnih za meseca september in oktober 1918. Tudi izkaznica za naravno mleko daje pravico do redilne moke. Prečiščuje se ta teden št. III.

JAVNE KUHINJE IN UBOŽNICA.

Lastniki izkaznic za javne kuhinje in ubožnico dobe ta teden: osminko kg cikorije, in osminko soli.

RAZDELJEVANJE SUKANCA.

Poslovalnica za obliko, je odredila, da se bo prihodnji teden obenem z živili aprobacijaci komisije razdeljevanje zopet Šutkanec za šivanje v naslednjih izmerih: na izkaznice z 2—5 odmerki 1 vitel 150 m po K 2'25; na izkaznice z 6 odmerki 1 vitel 150 m po K 2'25 in 1 vitel 100 m po K 1'50, skupaj 250 m; na izkaznice z 7 odmerki 1 vitel 375 po K 5'60, na izkaznice z 8 in več odmerki 1 vitel 700 m po K 10'50. Za izkaznice z 1 odmerkom se poskrbi prihodnjic.

Kurivo za obrtna podjetja.

Od ponedeljka, 21. t. m. dobes lastniki dobavnice I. in II. dobavnega razreda Hidnevo potrebitno premoga in kolksa za čas od 21. do 31. oktobra, oni I., II., III. in IV. razreda pa Hidnevo potrebitno sladkoga oglje pri svojih dobavnih trdkah.

Domačje vesti.

Jugoslovanski Narodni Svet. Osrednji odbor Narodnega Sveta (Narodno Veče) je imel v četrtek v Zagrebu ves dan seje, katere so se udeležili odposlanici iz vseh jugoslovenskih dežela monarhije. Razpravljalo se je o sedanjem položaju in o vseh aktualnih političnih vprašanjih.

Osrednji odbor se je konstituiral takole:

Predsednik: dr. Anton Korošec.

Predsednik: dr. Ante Pávečić (nachalik Starčevičeve stranke prava) in Svetozar Pribičević (srbsko-hrvatska koalicija).

Tajnik: dr. M. Drinović, dr. IV. Lorković in dr. Srdjan Budisavljević.

Izvolitev dr. Korošca za predsednika se je pozdravila z velikimi navdušenjem.

↑ Avgust Waschtc. Ždi se nam nemogejo, saj smo ga še pred pao dnevi videli člana in zdravega, ko je, od vseh strani obložen z delom in skrbmi pripravljali otvoritev nove slovenske šole v Šentvidskem okraju, in sedaj ga ni več. Nesrečna pljučna kuga se je lotila tudi njega in podlegel ji je. Naša narodna njiva v Trstu izgubila žljubnega izbornega, neutrudnega delavca. Vsa leta, kar je bil v Trstu nameščen kot učitelj na Šolah Družbe sv. Cirila in Metoda, je tudi pridno sodeloval pri celih vrsti naših narodnih društv, tako pri podružnici CMD, pri Glasbeni Matici, kjer je bil tudi učitelj za klavir in odličen član pevskega zborja; pri podružnici Planinskega društva, kateri je bil tudi eden najvynetejših dvrsnječnih članov, planinec, ki je ni zamudil prilike, da je počitelj tuj vun, da se sam naučuje krasote naše zemlje in jo odkrije tudi drugim; pri Dijaškem podpornem društvu, pri Slovenski Čitalnici, kjer je pravkar pripravljal pobjorat, izpremenbo knjižnico v osrednjoučilsko knjižnico, itd. Izborni pevec Hubenzy državnik, povsed dobrodošel, nikjer osovražen. Družba sv. Cirila in Metoda ga je imenovala letos za voditelja nove šole v Šentvidskem okraju, in temu novemu zavodu je posvečal vso svojo skrb. Kolikočine je, tožil, tekajoč od Ponca do Plata, da ni delavcev, da bi se stvar pospešila, da bi se dela končala in da se že vendar otvoriti zavod, ki ga pridružuje ljudstvo s tako nestrpnostjo, in sedaj, preden se otvor Šentvidska šola, je moral oditi, ne da bi mu bilo dano uvesti slovensko deco v njen novo učilnico, mlad, v naših letih komaj 32 let star. Ne glede na vse drugo nje dobelovanje, pomenja njegova smrt za našo narodno šolstvo v Trstu zelo hud udarec, skoraj nenadomestljivo izgubo. Pokojnik se je porodil v Zagorju ob Savi in je svoje študije dovršil na ljubljanskem učiteljsku. Po kratkem službovanju v ljubljani je bil nameščen na Šoli CMD v Trstu, kjer je služboval deset let in bil v tem tudi imenovan za državnega učitelja. Pred petimi leti poročen, zapušča soprog, ki je tudi učiteljica na CM Šoli in dve leti. Njih načr najiskrenjeje spomin, njen pa najboljši spomin!

Ivan Gorup. Včeraj smo javili, da je vladar po deli temu našemu odličnemu možu vitežki križe Fran Jostpovega reda. Ivan Gorup je v polni meri zaslubi odlikovanje. Predsednik je mali Kmetijski družbi ves čas njenega nadvajščetnega obstanka, bil je za neko dobro predsednik političnega društva — Edinstvo, več let zastopnik naše okolice v mestnem svetu. In za vsa ta mesta je bil kadar predstavljan po svoji inteligenci, svoji vestnosti in smotrenosti. V vsakem položaju — razumek! Povsed cenjen in spoščovan tudi od nasprotnikov. Odlikovanec ne zaseda samo častnih mest, ampak jih tudi — častno in vestno izpoljuje. Zar je odlikovanje zaslzeno in čestitamo Ivanu Gorupu najiskrene.

Javno zdravstvo v Trstu. Projeli smo: »Edinstvo« je že parkrat pisala o raznih ukrepih, ki bi ih bilo treba s strani zdravstvene oblasti v Trstu, da bi se vsaj kolikortoliko začelo varovati razširjanje španske bolezni, pljučne kuge. V ta namen so zaprle vse tržaške šole, in se jo zatvoritev sedaj podaljšala celo do 3. novembra, vojaška oblast je dala občinstvu za razpolago vojaške zdravstvene v vojaških bolnišnicah, storilo se je to in ono; toda bolezen se širi šiři in ljudstvo umira.

In pomoči mi, ker ni ne zdravnikov ne zdravil. Spominjam se zdravstvenih ukrepov ob času kolere v Trstu. Mestni fiziček, tedaj pod vodstvom dr. Costantinija, ni le ukrenil vse stvarne previdnostne ukrepe, temveč je izdal tudi občinstvu načinčna navodila, kako naj se varuje načinčenja in kaj na storiti v slučaju, če zdravstveni pomoči ne morejo dobiti takoj. Za sedanjo špansko ne si gremo zavti. Ne lo, da ne nikakršnega

razkuževanja, nikakršne kontumacije, temveč občinstvo tudi nima nikakršnih navodil, kaj naj storiti v prvem trenutku, ko se pojavi bolezen v hiši, kako naj si vsaj kolikortoliko pomaga samo. Začal mestni izček ali državno zdravstvena oblast, posebno sedaj, ko zdravnikov ni mogeče dobiti, ker jih ni, ne žda navodil, kako ravnavati z bolniki, dokler ne pride zdravnik, kakšna zdravila naj se uporabljajo, kako se je uskladičevati prenos itd. Taka navodila so občinstvo potrebna, in začetno je, da mora Šole občinstvo v časopisu opozarjati zdravstveno oblast na ta točka občinstva nedostatek. Znatno pospeševanje razširjanja španske kuge gotovo tudi v dejstvu, da mrlci ostajajo predolg v stanovanjih. Najmanje 24 ur potreče, preden pride oblastveni mrlski oglednik ogledavat mrlja, ki potem ostane, namesto da bi ga takoj odpavili v mrljašnico, v stanovanju vse do pogreba, torči nadaljaj 24 ur ali več, ker pogreba podjetja ne morejo izvrševati vseh poslov. Začetno pri tem pa je, kar se govorja po mestu, da nameč podjetje Capellan in Zimolo zavraže pogrebe III. razreda (ubožnješ) ter sprejemata samo one I. in II., za katere imate seveda dovoljni ljudi in konci. Revez naj bi bil najbrž, tako pameten, da bi šel sam na kopališče in počakal tam, kjer smri kar pred jamo.«

Poslovalnica za obliko, je odredila, da se bo prihodnji teden obenem z živili aprobacijaci komisije razdeljevanje zopet Šutkanec za šivanje v naslednjih izmerih: na izkaznice z 2—5 odmerki 1 vitel 150 m po K 2'25; na izkaznice z 6 odmerki 1 vitel 150 m po K 2'25 in 1 vitel 100 m po K 1'50, skupaj 250 m; na izkaznice z 7 odmerki 1 vitel 375 po K 5'60, na izkaznice z 8 in več odmerki 1 vitel 700 m po K 10'50. Za izkaznice z 1 odmerkom se poskrbi prihodnjic.

Kurivo za obrtna podjetja.

Od ponedeljka, 21. t. m. dobes lastniki dobavnice I. in II. dobavnega razreda Hidnevo potrebitno premoga in kolksa za čas od 21. do 31. oktobra, oni I., II., III. in IV. razreda pa Hidnevo potrebitno sladkoga oglje pri svojih dobavnih trdkah.

S potrim srečem naznajamo pretužno vest, da je naš predragi soprog, oče, brat ozir. svak. gosp. ANTON ŠABEC

včeraj, 18. t. m., po dolgi in mučni bolezni, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb se bo vršil v ponedeljek, 21. t. m., ob 9 zluterj iz hiše žalosti Skorkija Sv. Peter št. 148. Trst, 19. oktobra 1918.

Marija, soproga, Ana, Karol, Ivanka, otroci.

Tajnik: dr. M. Drinović, dr. IV. Lorković in dr. Srdjan Budisavljević.

Izvolitev dr. Korošca za predsednika se je pozdravila z velikimi navdušenjem.

↑ Avgust Waschtc. Ždi se nam nemogejo, saj smo ga še pred pao dnevi videli člana in zdravega, ko je, od vseh strani obložen z delom in skrbmi pripravljali otvoritev nove slovenske šole v Šentvidskem okraju, in sedaj ga ni več. Nesrečna pljučna kuga se je lotila tudi njega in podlegel ji je. Naša narodna njiva v Trstu izgubila žljubnega izbornega, neutrudnega delavca. Vsa leta, kar je bil v Trstu nameščen kot učitelj na Šolah Družbe sv. Cirila in Metoda, je tudi pridno sodeloval pri celih vrsti naših narodnih društv, tako pri podružnici CMD, pri Glasbeni Matici, kjer je bil tudi učitelj za klavir in odličen član pevskega zborja; pri podružnici Planinskega društva, kateri je bil tudi eden najvynetejših dvrsnječnih članov, planinec, ki je ni zamudil prilike, da je počitelj tuj vun, da se sam naučuje krasote naše zemlje in jo odkrije tudi drugim; pri Dijaškem podpornem društvu, pri Slovenski Čitalnici, kjer je pravkar pripravljal pobjorat, izpremenbo knjižnico v osrednjoučilsko knjižnico, itd. Izborni pevec Hubenzy državnik, povsed dobrodošel, nikjer osovražen. Družba sv. Cirila in Metoda ga je imenovala letos za voditelja nove šole v Šentvidskem okraju, in temu novemu zavodu je posvečal vso svojo skrb. Kolikočine je, tožil, tekajoč od Ponca do Plata, da ni delavcev, da bi se stvar pospešila, da bi se dela končala in da se že vendar otvoriti zavod, ki ga pridružuje ljudstvo s tako nestrpnostjo, in sedaj, preden se otvor Šentvidska šola, je moral oditi, ne da bi mu bilo dano uvesti slovensko deco v njen novo učilnico, mlad, v naših letih komaj 32 let star. Ne glede na vse drugo nje dobelovanje, pomenja njegova smrt za našo narodno šolstvo v Trstu zelo hud udarec, skoraj nenadomestljivo izgubo. Pokojnik se je porodil v Zagorju ob Savi in je svoje študije dovršil na ljubljanskem učiteljsku. Po kratkem službovanju v ljubljani je bil nameščen na Šoli CMD v Trstu, kjer je služboval deset let in bil v tem tudi imenovan za državnega učitelja. Pred petimi leti poročen, zapušča soprog, ki je tudi učiteljica na CM Šoli in dve leti. Njih načr najiskrenjeje spomin, njen pa najboljši spomin!

↑ Avgust Waschtc. Ždi se nam nemogejo, saj smo ga še pred pao dnevi videli člana in zdravega, ko je, od vseh strani obložen z delom in skrbmi pripravljali otvoritev nove slovenske šole v Šentvidskem okraju, in sedaj ga ni več. Nesrečna pljučna kuga se je lotila tudi njega in podlegel ji je. Naša narodna njiva v Trstu izgubila žljubnega izbornega, neutrudnega delavca. Vsa leta, kar je bil v Trstu nameščen kot učitelj na Šolah Družbe sv. Cirila in Metoda, je tudi pridno sodeloval pri celih vrsti naših narodnih društv, tako pri podružnici CMD, pri Glasbeni Matici, kjer je bil tudi učitelj za klavir in odličen član pevskega zborja; pri podružnici Planinskega društva, kateri je bil tudi eden najvynetejših dvrsnječnih članov, planinec, ki je ni zamudil prilike, da je počitelj tuj vun, da se sam naučuje krasote naše zemlje in jo odkrije tudi drugim; pri Dijaškem podpornem društvu, pri Slovenski Čitalnici, kjer je pravkar pripravljal pobjorat, izpremenbo knjižnico v osrednjoučilsko knjižnico, itd. Izborni pevec Hubenzy državnik, povsed dobrodošel, nikjer osovražen. Družba sv. Cirila in Metoda ga je imenovala letos za voditelja nove šole v Šentvidskem okraju, in temu novemu zavodu je posvečal vso svojo skrb. Kolikočine je, tožil, tekajoč od Ponca do Plata, da ni delavcev, da bi se stvar pospešila, da bi se dela končala in da se že vendar otvoriti zavod, ki ga pridružuje ljudstvo s tako nestrpnostjo, in sedaj, preden se otvor Šentvidska šola, je moral oditi, ne da bi mu bilo dano uvesti slovensko deco v njen novo učilnico, mlad, v naših letih komaj 32 let star. Ne glede na vse drugo nje dobelovanje, pomenja njegova smrt za našo narodno šolstvo v Trstu zelo hud udarec, skoraj nenadomestljivo izgubo. Pokojnik se je porodil v Zagorju ob Savi in je svoje študije dovršil na ljubljanskem učiteljsku. Po kratkem službovanju v ljubljani je bil nameščen na Šoli CMD v Trstu, kjer je služboval deset let in bil v tem tudi imenovan za državnega učitelja. Pred petimi leti poročen, zapušča soprog, ki je tudi učiteljica na CM Šoli in dve leti. Njih načr najiskrenjeje spomin, njen pa najboljši spomin!

↑ Avgust Waschtc. Ždi se nam nemogejo, saj smo ga še pred pao dnevi videli člana in zdravega, ko je, od vseh strani obložen z delom in skrbmi pripravljali otvoritev nove slovenske šole v Šentvidskem okraju, in sedaj ga ni več. Nesrečna pljučna kuga se je lotila tudi njega in podlegel ji je. Naša narodna njiva v Trstu izgubila žljubnega izbornega, neutrudnega delavca. Vsa leta, kar je bil v Trstu nameščen kot učitelj na Šolah Družbe sv. Cirila in Metoda, je tudi pridno sodeloval pri celih vrsti naših narodnih društv, tako pri podružnici CMD, pri Glasbeni Matici, kjer je bil tudi učitelj za klavir in odličen član pevskega zborja; pri podružnici Planinskega društva, kateri je bil tudi eden najvynetejših dvrsnječnih članov, planinec, ki je ni zamudil prilike, da je počitelj tuj vun, da se sam naučuje krasote naše zemlje in jo odkrije tudi drugim; pri Dijaškem podpornem društvu, pri Slovenski Čitalnici, kjer je pravkar pripravljal pobjorat, izpremenbo knjižnico v osrednjoučilsko knjižnico, itd. Izborni pevec Hubenzy državnik, povsed dobrodošel, nikjer osovražen. Družba sv. Cirila in Metoda ga je imenovala letos za voditelja nove šole v Šentvidskem okraju, in temu novemu zavodu je posvečal vso svojo skrb. Kolikočine je, tožil, tekajoč od Ponca do Plata, da ni delavcev, da bi se stvar pospešila, da bi se dela končala in da se že vendar otvoriti zavod, ki ga pridružuje ljudstvo s tako nestrpnostjo, in sedaj, preden se otvor Šentvidska šola, je moral oditi, ne da bi mu bilo dano uvesti slovensko deco v njen novo učilnico, mlad, v naših letih komaj 32 let star. Ne glede na vse drugo nje dobelovanje, pomenja njegova smrt za našo narodno šolstvo v Trstu zelo hud udarec, skoraj nenadomestljivo izgubo. Pokojnik se je porodil v Zagorju ob Savi in je svoje študije dovršil na ljubljanskem učiteljsku. Po kratkem službovanju v ljubljani je bil nameščen na Šoli CMD v Trstu, kjer je služboval deset let in bil v tem tudi imenovan za državnega učitelja. Pred petimi leti poročen, zapušča soprog, ki je tudi učiteljica na CM Šoli in dve leti. Njih načr najiskrenjeje spomin, njen pa najboljši spomin!

↑ Avgust Waschtc. Ždi se nam nemogejo, saj smo ga še pred pao dnevi videli člana in zdravega, ko je, od vseh strani obložen z delom in skrbmi pripravljali otvoritev nove slovenske šole v Šentvidskem okraju, in sedaj ga ni več. Nesrečna pljučna kuga se je lotila tudi njega in podlegel ji je. Naša narodna njiva v Trstu izgubila žljubnega izbornega, neutrudnega delavca. Vsa leta, kar je bil v Trstu nameščen kot učitelj na Šolah Družbe sv. Cirila in Metoda, je tudi pridno sodeloval pri celih vrsti naših narodnih društv, tako pri podružnici CMD, pri Glasbeni Matici, kjer je bil tudi učitelj za klavir in odličen član pevskega zborja; pri podružnici Planinskega društva, kateri je bil tudi eden najvynetejših dvrsnječnih članov, planinec, ki je ni zamudil prilike, da je počitelj tuj vun, da se sam naučuje krasote naše zemlje in jo odkrije tudi drugim; pri Dijaškem podpornem društvu, pri Slovenski Čitalnici, kjer je pravkar pripravljal pobjorat, izpremenbo knjižnico v osrednjoučilsko knjižnico, itd. Izborni pevec Hubenzy državnik, povsed dobrodošel, nikjer osovražen. Druž

Strašna grožnja. Za slučaj da pride do Jugoslavije, groze Nemci, kakor jih je dosegel med Slovenci uživalo gostoljubje, dobro živelo in v znak izveleznosti mrzilo in pragojanju narod mā, da poprošajo, kar imajo, da poberajo kovček (seveda ne prazne, saj so Slovenci tako dober objekt za polnjenje tušč kovčkov) ter da obrnejo hrbot Slovenski zemlji. Veček je njihov strah pred Jugoslavijo. Nekateri menijo, da mrzel veter — slabe vesti žene to ptičice od nas! Ali se vse drugačen strah pred Jugoslavijo objava in komični bivšega bana Hrvatske Raucha, tega tenuga prijatelja in zaveznika budimpeščanskih mogotcev in — kadar je moment zahteval tako — dobrega kompara frankovcev, torej sorodnika tudi slovenskih čusteršljancev — ne vemo v katerem kolenu Nemci hočejo le bežati pred Jugoslavijo, Ranch pa le zagrozil še vse drugače — strašno. Hrvatski listi javljajo, da je Rauch te poslednje dni v razgovoru z nekim prijateljem izjavil, da se — ce pride do Jugoslavije — ali ubije, ali... opile! Ali ni to strašna alternativa? Tolaž pa nas sporočilo v hrvatskih listih, da se soobna nagiblje k domnevni, da se Ranch odloči za — drugo eventualnost. Seveda je tudi možno, da govor takoj je zlobnost jezikov. Nas pa bega neka zlobna misel! Ali ni bil morda Rauch tudi tedaj, ko je izrekel strašno grožnjo, malce — v rožah? Saj je boje znano o njem, da se ga rad naželita! V tem slučaju bi seveda grožnja izgubila na strašnosti.

Begunska obleka. C. kr. namestništveni svetnik oddelka za oskrbo vojnih beguncov v Trstu ul. Sanità 10. I. nadst., je določen za presečevalnico potrebe obleke za begunce, ki se nahajajo v Trstu in v okolici ter prejemujo državno podporo. Pozivajo se torej begunci, ki žive v Trstu ter prejemujo državno podporo in so prisotni v kraju, ki se niso odprti vrtniti, da iznajmijo svojo najmočnejšo obleko ter obutje begunskemu odboru v ul. Madonu del Mare 2 I. nadst., ki je v smislu obstoječih predpisov pooblaščen, da sprejema tozadne prilage, od četrtega 22. oktobra 1918 naprej (izvenredni nedelje in praznike) vsak dan od 9 dopoldne do 1 popoldne proti predložitvi določene plačilne pole.

Pretrcesača tragika. Nedavno je bil obnavljen veletragični slučaj nosrečne obiteli Narlišek v Koloniji na hribu, kjer so ležali bolni v borni sobici male hiše mati in petoro dece, od katerih dva sta bila že tri dni mrtva. Ko so četrti dan odpreli mrtveca v grob, a ostala štiri v belniščico, je mospodatna umrl tretji otrok. Sedaj smo dozneli, da je tudi mati umrla. Od mnogobrojne družine ste ostali le dve sredci. Uboji nesrečnega soprog in oči na bolesni je zapustil cvečico ženo in kopico zdravih otrok, ko je zapela bojna tromba. Ob svoji vrtniti, ako se vrne in ako ga sirotel pričakata, pa najde opustošen dom in le dvoje revnih otrok. Ker vsed materine smrti in čestovne vojaškega stanu spadate omenjeni sredci v dolgoročno organizacijo, se nadelamo, da se pridruži oskrbi, ki bi bila voljna sprejeti nevrečni sredci v svojo oskrbo — imenito delo 8 Dog piščak. A. S.

Tržaški delovni odbor v aprovizacijskih stvarach bo imel v torek, 22. t. m. sejo v ul. Padina 5. I. v svrhu ujnjega posvetovanja o aprovizacijskih stvarach.

Zatvoritev javnih zahodov. Nenamenski razglasja: Da se prepreči nadaljnjo razširjanje spanske bolezni je namestništvo, kakor se le že zgodi v drugih mestih, odredilo da proklamira na Trst-zetovitev vseh javnih zahodov, kakor gledališča, kinematografov, malih gledališč itd. in sicer z današnjim dнем. Ta v korist prehravilstva, ukenjeni učink je seveda razveljavljajoč, kakor hitro se zboljšajo zdravstvene razmere.

Začetek proti miru. Namestnik sporoča, da se bodo z začetkom zima po časovnički pobudi, mi-dili ubožnemu prebivalstvu mest in industrijskih krajev čez dan topli prostori. Poseljeno se bo skrbelo za otroke, za katere se določijo posebni prostori in tudi nadzorovano in bodo dobivali ročno žabo. Namestnik poziva prebivalstvo na sodelovanje. Sprejemajo se tudi nujnosti darovi. V delžino poslovniščno, ki se v tameni ustavovi za Primorsko, naj bi vstopili zastopniki vseh prebivalskih krogov. Nači vsak zastopnik, da se revni obvarjujejo mira. Darove sprejema urad namenskih predsedništv.

Razpisanje štipendije. Razpisano so 3 štipendije po 400 K. in ustanove Jakoba Eisnerja pl. Eisenhoia, za ubožne dijake, pristejne v Trst ali rojene v tržaški rodbini, kateri so narodni, ki se po dobro končanih trgovinskih študijih na trgovinski akademiji ali višji trgovinski šoli v Trstu, nujno posveti trgovini tu ali v inozemstvu. Prosečno do 20. novembra Trgovinski in obratni zbornici.

Slovensko gledališče. Španska bolezen je poselila tudi v ansamblu našega gledališča, in tako se je zgordilo, da so bile zadnji čas predstave objavljene in se niso mogle vršiti. Tudi slike predstava je morala izstopiti, kajti poleg gane. Kavčeve, ki je bila že skoraj izčrpana, a je moralna zoper leči sta zbolela tudi gg. Martinčevič in Kralj. Vselej namestništvene prepovedi ostane slovensko gledališče do preklica zaprto.

Mestna zastavljalnica. V ponedeljek se bodo popoldne in popoldne prodajali na javni dražbi nedragocen predmet, popoldne rabljeno perilo, zastavljen meseca aprila leta 1918. na zastavne liste serije 143 in sicer od št. 17.901 do št. 25.400.

Oblečna seizza madjarska zastava v Zagrebu. Dne 16. oktobra v letu 1895. so v Zagrebu na Jefčičevem trgu sežgali madjarsko zastavo. Povodom občasnega cesarja in kralja Frana Josipa je bila namreč na slavoloku mesta Zagreba razvlečena madjarska zastava. Že prvega v drugega dne so poskušali vsečiščeniki, da bi sneli zastavo. Ali, ni se jim posrečilo, ker so jo čuvali orožniki. Na to pa so sklenili, da sežgejo zastavo. In zgordilo se je. Da pa ne bo škandala — ker je bil vendar še v Zagrebu — so fotografirali »zločince« in prvega nadstropja bolnišnice usmiljenih bratov. Naslednjega dne pa je po zistemtu teda

KUPUJE IN PRODAJA: vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pisne, prioritete, delnice, srečke itd. VALUTE IN DEVIZE. PREDUJMI na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladisčih. SAFE - DEPOSITS PROMESE. Brzovaj: JADRANSKA.

FILIJALKE: Dunaj Tegethofstrasse 7-9, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija, Split, Šibenik, Zadar. MENJALNICA

JADRANSKA BANKA
Kapital in rezerva K 23,500.000.—

3% na vloge

od dneva vloge do dneva vzdiga. Renini davek plačuje banka od svojega. Obrestovanje vlog na tečotem in žiro-računu po dogovoru. — Akreditiv, čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča.

3% na vloge

od dneva vloge do dneva vzdiga. Renini davek plačuje banka od svojega. Obrestovanje vlog na tečotem in žiro-računu po dogovoru. — Akreditiv, čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča.

3% na vloge

od dneva vloge do dneva vzdiga. Renini davek plačuje banka od svojega. Obrestovanje vlog na tečotem in žiro-računu po dogovoru. — Akreditiv, čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča.

3% na vloge

od dneva vloge do dneva vzdiga. Renini davek plačuje banka od svojega. Obrestovanje vlog na tečotem in žiro-računu po dogovoru. — Akreditiv, čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča.

3% na vloge

od dneva vloge do dneva vzdiga. Renini davek plačuje banka od svojega. Obrestovanje vlog na tečotem in žiro-računu po dogovoru. — Akreditiv, čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča.

3% na vloge

od dneva vloge do dneva vzdiga. Renini davek plačuje banka od svojega. Obrestovanje vlog na tečotem in žiro-računu po dogovoru. — Akreditiv, čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča.

3% na vloge

od dneva vloge do dneva vzdiga. Renini davek plačuje banka od svojega. Obrestovanje vlog na tečotem in žiro-računu po dogovoru. — Akreditiv, čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča.

3% na vloge

od dneva vloge do dneva vzdiga. Renini davek plačuje banka od svojega. Obrestovanje vlog na tečotem in žiro-računu po dogovoru. — Akreditiv, čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča.

3% na vloge

od dneva vloge do dneva vzdiga. Renini davek plačuje banka od svojega. Obrestovanje vlog na tečotem in žiro-računu po dogovoru. — Akreditiv, čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča.

3% na vloge

od dneva vloge do dneva vzdiga. Renini davek plačuje banka od svojega. Obrestovanje vlog na tečotem in žiro-računu po dogovoru. — Akreditiv, čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča.

3% na vloge

od dneva vloge do dneva vzdiga. Renini davek plačuje banka od svojega. Obrestovanje vlog na tečotem in žiro-računu po dogovoru. — Akreditiv, čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča.

3% na vloge

od dneva vloge do dneva vzdiga. Renini davek plačuje banka od svojega. Obrestovanje vlog na tečotem in žiro-računu po dogovoru. — Akreditiv, čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča.

3% na vloge

od dneva vloge do dneva vzdiga. Renini davek plačuje banka od svojega. Obrestovanje vlog na tečotem in žiro-računu po dogovoru. — Akreditiv, čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča.

3% na vloge

od dneva vloge do dneva vzdiga. Renini davek plačuje banka od svojega. Obrestovanje vlog na tečotem in žiro-računu po dogovoru. — Akreditiv, čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča.

3% na vloge

od dneva vloge do dneva vzdiga. Renini davek plačuje banka od svojega. Obrestovanje vlog na tečotem in žiro-računu po dogovoru. — Akreditiv, čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča.

3% na vloge

od dneva vloge do dneva vzdiga. Renini davek plačuje banka od svojega. Obrestovanje vlog na tečotem in žiro-računu po dogovoru. — Akreditiv, čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča.

3% na vloge

od dneva vloge do dneva vzdiga. Renini davek plačuje banka od svojega. Obrestovanje vlog na tečotem in žiro-računu po dogovoru. — Akreditiv, čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča.

3% na vloge

od dneva vloge do dneva vzdiga. Renini davek plačuje banka od svojega. Obrestovanje vlog na tečotem in žiro-računu po dogovoru. — Akreditiv, čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča.

3% na vloge

od dneva vloge do dneva vzdiga. Renini davek plačuje banka od svojega. Obrestovanje vlog na tečotem in žiro-računu po dogovoru. — Akreditiv, čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča.

3% na vloge

od dneva vloge do dneva vzdiga. Renini davek plačuje banka od svojega. Obrestovanje vlog na tečotem in žiro-računu po dogovoru. — Akreditiv, čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča.

3% na vloge

od dneva vloge do dneva vzdiga. Renini davek plačuje banka od svojega. Obrestovanje vlog na tečotem in žiro-računu po dogovoru. — Akreditiv, čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča.

3% na vloge

od dneva vloge do dneva vzdiga. Renini davek plačuje banka od svojega. Obrestovanje vlog na tečotem in žiro-računu po dogovoru. — Akreditiv, čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča.

3% na vloge

od dneva vloge do dneva vzdiga. Renini davek plačuje banka od svojega. Obrestovanje vlog na tečotem in žiro-računu po dogovoru. — Akreditiv, čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča.

3% na vloge

od dneva vloge do dneva vzdiga. Renini davek plačuje banka od svojega. Obrestovanje vlog na tečotem in žiro-računu po dogovoru. — Akreditiv, čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča.

3% na vloge

od dneva vloge do dneva vzdiga. Renini davek plačuje banka od svojega. Obrestovanje vlog na tečotem in žiro-računu po dogovoru. — Akreditiv, čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča.

3% na vloge

od dneva vloge do dneva vzdiga. Renini davek plačuje banka od svojega. Obrestovanje vlog na tečotem in žiro-računu po dogovoru. — Akreditiv, čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča.

3% na vloge

od dneva vloge do dneva vzdiga. Renini davek plačuje banka od svojega. Obrestovanje vlog na tečotem in žiro-računu po dogovoru. — Akreditiv, čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča.

3% na vloge

od dneva vloge do dneva vzdiga. Renini davek plačuje banka od svojega. Obrestovanje vlog na tečotem in žiro-računu po dogovoru. — Akreditiv, čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča.

3% na vloge

od dneva vloge do dneva vzdiga. Renini davek plačuje banka od svojega. Obrestovanje vlog na tečotem in žiro-računu po dogovoru. — Akreditiv, čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča.

3% na vloge

od dneva vloge do dneva vzdiga. Renini davek plačuje banka od svojega. Obrestovanje vlog na tečotem in žiro-računu po dogovoru. — Akreditiv, čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča.

3% na vloge

od dneva vloge do dneva vzdiga. Renini davek plačuje banka od svojega. Obrestovanje vlog na tečotem in žiro-računu po dogovoru. — Akreditiv, čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča.

3% na vloge

od dneva vloge do dneva vzdiga. Renini davek plačuje banka od svoj